

КПСС МАРКАЗИИ КОМИТЕТИНИНГ МИЛЛАТЛАРАРО МУНОСАБАТЛАРНИ ТАКОММУЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИГА БАГИШЛАНГАН ПЛЕНУМУ ОЛДИДАН

Очил ТОҒАЕВ

ҚАНОТИ ҚАЙРИЛГАН ЛОЧИН

МИЛЛИ НИГИЛИЗМ ҲАҚИДА АДАБИЕТЧИННИНГ ШАҲСИЙ МУЛОҲАЗАЛАРИ

чи, узоқ-узоқларни ёртубчи ў машшалларни бўлади. Булар халқнинг келажакка тақдим этган умрбокий фарзандлари. Ҳалқи унинг буюк фарзандлари орқали баҳо берадилар, дейди Ресул Ҳамзатов. Ҳалқни маънавий майб-макруҳ этишининг бирдан-биср ўйли унинг ифтихор машшалларини нюкотишади. Махкамачилинг ҳалқнинг тархидағи ҳамма нурлаштиларни ўчириша урниди. Ҳалқ озодигиги, мустакиллиги учун мардлик кўргатсан фидойе қадаромон ва — Темур Малик, Жалолиддин Мангуберида ва бошقا тарихий шахслар ҳақида тузукроқ маълумотга эга эмасди, уларнинг қора суркалган қиёфаларини хўл тасаввур этади, холос. Амир Темурни буюк сарварни сифатида тилига олини катта гуноҳ саналар, Захирiddин Муҳаммад Бобур фарзандиги мисбатида ўзига олинганди. Ҳалқ ифтихорини катогон этиши сиёсат совет даврига нисбатан ҳам даврондига ўтди. Чоракам бир асрлик тараққитимиз давомидан ҳалқнинг Шу' сабабли бир бир босқинчи ҳуқмодор баравар ҳалқни юнисбатан ўзига ҳос мутеппларини көнчигини яратди.

Миллий руҳ, миллий ифтихорни барбод этиши ижтимоий мутеппларини концепциясини бошга ташкилди. Миллий гурӯр, образлиги антега, она юрт осмонидан парвоз өтганинни, бу эхтираси роҳи гузал күшинини парвози кўлларни ўзига маъддие этиб, уларда қанот пайдо қилиши, оммавий руҳий тўстарини вужудга келиртни мумкин. Миллий гуруни бутун, руҳин бардам ҳалқни эса ҳар ким соҳалаганини идора қилиши кинин. Шу' сабабли бир бир босқинчи ҳуқмодор баравар ҳалқни юнисбатан ўзига ҳос мутеппларини көнчигини яратди.

Тарих — халқнинг ота-онаси. Ота-онасидан узоқ ҳабер олмагни, ундан юз ўнгурдан фарзандни, аниқни, эса нефратпайди, оқладар, деб стейди. Бутун бир ҳалқ чоракам бир аср уз тарихидан мажбурий жудоликани учради. Тарихи йўқ ҳалқ бамисолни илдизи кессанган дарахт. У астасекинликни билан қурумларни томонидан ишлаб чиқсанган интеллектуалтаги генозида шундай разий мекадин кўзда тутарди.

Мутеппларини концепциясини яна бир ўйналини кўркитиш сиёсати дид. Кўркитиш сиёсати тарихда янги ижтимоий ғоялар ва тўййулар билан қолантонган ҳалқларни орасида бўлса, ўзбекларни юршишида кўллагани эмас. Буни XIII авр ҳуқмодор Чингизхон ҳам ўз босқинликни юршишида кўллагани мумкин. Чингизхон йирик-йирик шаҳарларни ер билан яксон этиб, ахолини батамон кирб ташланганди. Масалан, босқинчларга қарши бир неча бор бош кўттарган кўпининг кишишларни Ҳирот шахри барабарларни ичада 15-20 кишигини ўзига оғир кулфатга маҳкум килди.

РКП(б) Марказий Комитетининг миллий республикалар во областларини масъул ходимларни билан ўтказган тўртникин кенгашидан (1923) сўзга чиқкан Ф. Ҳўжаев ва А. Икромовнинг мөхнатчилари юршишида кўллагани эмас. Улар В. И. Ленин тириклигига марксистик демократиядан фойдаланишига, мустакил мудокамия юртишга жураёт этиган эдилар. Лекин уларнинг ўзатти-ҳаракати кўпинадан ўзбекларни юршишида кўллашади. Сиёсий мутеппларини юршишида кўпинадан ўзбекларни юршишида кўллашади.

Советлар мамлакатида янги ижтимоий ғоялар ва тўййулар билан қолантонган ҳалқларни орасида бўлса, ўзбекларни юршишида кўллагани эмас. Буни Миллий гурунини атайлаб миллатчилик, деб таққин этиш сиёсати ҳалқларни оғир кулфатга маҳкум килди.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйни, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Советлар мамлакатида янги ижтимоий ғоялар ва тўййулар билан қолантонган ҳалқларни орасида бўлса, ўзбекларни юршишида кўллагани эмас. Буни Миллий гурунини атайлаб миллатчилик, деб таққин этиш сиёсати ҳалқларни оғир кулфатга маҳкум килди.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйниш, ўзга миллат ва златларга белисанд муносабатда бўлишидир. Гитлерчиларнинг немис милиннин олий ирк хисоблаш, бошқа ҳалқлардан устун кўйниш, уларни бўйсундириш сиёсати миллатчиликни ёвуз кўрниши.

Миллатчилик НИМА? Ўз ҳалқининг миллий хусусатларини ошириб кўрсатиш орқали уни бошқа халқдан устун кўйни

БУТУНИТИФОК, ЁШ ЁЗУВЧИЛАРНИНГ IX АНЖУМАНИДА

Жеке Лондон «Ёшлик қарнайи» деган. Шундай экан, ёшлик факат ёшларни эмас, у барча авлодларга таалуқлайдир. Адабиётда ҳам шундай: келетгандай ёш авлод ўзига унчалик қизинчиди, унга мавзул манзилларга етган авлодлар кўпроқ қизинчиди. Лекин, адабиётда «эстрафета байроғи» деган ибора мутлақа жойиси эмас. Адабиёт майдон ҳам эмас. Бу кенгинанида ҳар бир авлод вакилининг ўз байроғи бўлди ва бу улкан руҳий оламга хилмас-хил руҳий байроқлар узувор тус беради.

Москвада бўлиб ўтган Бутунитифок ёш ёзувчиларниң IX анжуманинда ҳам ҳар ким ўз ижодий байроғи билан борди.

Хўш, бу анжуманга Узбекистондан вакил бўлиб борган биз, бир гурӯҳ ўз ижодкорлар нимага эршидади.

Деярли ҳар биримизнинг кўлъёзмалариниң Марказий националтиларга тавсия қилинди — деб айтсан, сизга бу майдон гапдай туюлади. Чунки бош вазири Москвауда китоб чиқариши эмас.

Онгич, кўлъёзмалариниң нашрага тавсия қилиннишада биз ҳам ўзимизни кўрга жотиб оларни юлчади.

Бизни бошха нарса қувонтириди семинарда қатнашган ўзбек ёзувчилари бутуни ўзбек шеръишининг Иттифоқдаги энгилор адабиётлар билан белмало бўлган ўзбекистон комсомоли раҳбарлари йўлаб кўришса яхши бўларди. Чунки бундай анжуман учун ҳам ижтимоий, ҳам маъниий эҳтиёб бор.

Хўш, Бутунитифок ёш ёзувчилари IX анжуманинда бизга маъқул бўлмаган жиҳатлари нималардан иборат?

ҲАР БИР ҚАЛБНИНГ ЎЗ БАЙРОФИ БОР

Эшқобил ШУКУР

Римиз Муҳаммад Юсуф, Диidorон Исҳокова, Абдували Кутубиддин, Яхе Тога, Чори Азизнинг шеърлари қадимий Шарқ шеръишининг янгича руҳи сифатига овоз беради. Саломат Вафо, Мубораббат Йулдошева, Илҳом Ахмадов ҳикояларни музҳокиман қилинди. Шунингдек, биз бу анжуманга бошча распубликалардан келган, катта ижодий ҳаяжонлар билан яшатган самаралини маънайдарлини изланнишлар олиб бораётган, бизга руҳан ташин бўлган ўз байроғи оламга кўлъёзмаларни топданди. Мен бўйинда озор дўстларимизнинг бир тақлифига айтишни жойиз, деб билгаман. Улар б Тошкентда, ё Бокуда яна шундай бир анжуман кўлъёзмаларни ўзбекистонниң ўзбекистонниң ташини сочилиб ётгандан кўра. Муносабат кўлъёзмаларни бирнада, Болтиқубай распубликаридан сеънништаги уларнинг ўзидан бўлган ўзбекистонниң таржимонларни ҳар бир сатрини бир неча вариантиларини, датто сўз ва тошувчиларниң ҳаракатларини ишлаб беришга ҳаракат килинганлар. Шунингдек, анжуманга уларни ўзбекистонниң таржимонларни ҳар бирнада, ҳам улар билан бирга семинарда сочилиб ётгандан кўра ўзиганинг яхшироқ, деган тўхумга келдир. Оқибатда семинарни ўз шеръишиниң кўнглини ўкситди.

Умуман, семинарни ташкилини жиҳатда ачангана камчиликлар бор. Бу ёнда кўлъёзмаларни топданди. Кўнглини ўкситди.

Хўш, семинарни ташкилини ўзбекистонниң таржимонларни ҳар бирнада, ҳам улар билан бирга семинарда қатнашишида ва маънайдарлини тушунчовчиликларни излоҳар берни турниди, жонкуйдиро ўз шеръишини ҳам килинди.

Кези келгандай яна бир муаммо ҳақида тўхталиб ўтади. Биз айни гурнишиб ижод қилинганларни ўзинишида ўз ижоддоримизни нималарга сарфлашимиз? Кўпроқ майда-чундай даражага, югура — югуруларга. Нимага шундай? Еш ижодкорларни ўзбекистонниң таржимонларни ҳар келдир. Ижод... Ижод...

Зеро, муҳаддас китобда айтгандар: «Ўзтага ижмат куни бўлса, бугун дарахт экингизлар».

Моддий ахволи нечогли тарбида. Улар бор-бўғи 100 сўм атрофида мааш оладилар ва бу пулнинг 60 сўмнини иккада ҳақиқа тўйлайдилар, юлган 40—50 сўм пул билан рўзгор төбрятти икод қиласадилар. Улар бир унга эзалик қила оларникинман деб, йиллаб идорама-идора эшик сабаб, кимларнингдир қошида муллаҳ турдилар, уйдан ҳайдаб чиқармасин деб, ижаратиринг қошу қовогини боқадилар. Улар ахволда руҳий кўтарлишиларни йўл бўлсин. Кимлардир «остронуждаочи», «таклиф қилинган мутахассис» деган ёрликлар билан ўй-жойи бўлладилар.

«Таклиф қилинган мутахассис...» Ахир ижодкор ато этилган мутахассис-ку. Балки, табнат инглишандир...

Еш ижодкорлар бир бошнанга зорлингидан устоzlарига нолидилар. Устоzlар эса: «Бу садалор ҳаммамизинг бошимиздан ўтган, энди кўйларни ташкилини таржимонларни ҳар бирнада, ҳам улар билан бирга семинарда сочилиб ётгандан кўра ўзиганинг яхшироқ, деган тўхумга келдиро ўз шеръишини ҳам килинди.

Турли семинарлар ўзишлириш, ёзувчиларни журнал, газеталарни чиқариш, шубҳаиз, ёш ижодкорларга гамхўрлидир. Лекин, энг муҳим гамхўрлик уларни бошпана билан таъминлаш-ку!

Бутунитифок ёш ёзувчиларни IX анжуманиндан сўнг чиқарган яхшини холосасими: Ижод... Ижод...

Зеро, муҳаддас китобда айтгандар: «Ўзтага ижмат куни бўлса, бугун дарахт экингизлар».

Барот БОЙКОБИЛОВ

Томошабин дили эса санчиқда. Тоҳирнинг бахтига бўлолмас кўмак. Нима дейсиз, оддий томошабин-да. Уйин ижросига урншар қарсак, Аммо кутқармайди— Тоҳир тутқунда.

Яна янги театр. Утиб асрлар Ҳаёт саҳналари айланиси турди.

Тақдир ўйинини саҳнада кўрди.

Қабиқ ҳунарни намойни этур

Улмаган газаб, ёқусини тутур,

Дажжаллар макридан қалби ларзада.

Ҳаёт театри — бу, залга тикилур,

Иложин тополмай фарҳод, тоҳирилар,

Ағуски, базъида тантана киул

Машумъ ёсуману қора ботирлар.

МИНБАР

Сенга бугун тегиби минбар,

Оғир юкни олдинг елканига.

Бу минбардан сўзлаган кўллар,

Сен нимани дейсан ўлканга,

Ҳайрат билан бокмоқда мингарлар.

Ҳалқа айтар не сўзларинг бор,

Юрагингда яшайди нима?

Мақсадларинг, балки улувор,

Балки, вайрон сен тушган кема,

Минбар берди қайси омилкор?

Сендан бурун чиқсан нотиқлар

Юлдуз терди кўйдан нарвонис.

Қизиқ кетди савдо-сотиклар,

Кўпик каби тошди армосиз,

Маломатга қолди ҳозиқлар.

Сўладилар мисли билагон,

Қўлларини қилишида пахса.

Мушумидан тигради осмон,

Сўллар қиди ерни палахса,

Ёқа тутги боқди оломон.

Бирин берди қоп-қоп ваъданни,

Қўйин тўлди пуч ёнғоқ билан.

Бирин бургут деди савъянни,

Гул ўрнига узатди тикан,

Совурилди мулкнинг маҳзани.

Бирин сўзин тугмадан олжон

Тушив кетди минбардан, ажаб.

Бирин тиграб вайсанди узоқ

Елғон гапни рост билан бежаб—

Алмисоддан қолган қўнғиро.

Бирин зиндан талашиб шаҳар,

Маҳдулликни айлади никоб.

Бирин шонга бўлди мусяссар,

Сароб томон сурди шитоб,

Елга сочди умрин муқаррар.

Нотиқлардан олмасдан сабок,

Қўтарилидинг минбарда нечун?

Таржима ҳолинг чатоқроқ,

Сендан поклар элда кўп бугун,

Бигиз қимла баромгини бироқ,

Кибр билан бокдинг узлга.

Юрагинга гулгула тушди.

Қотиқ қолдинг ўхшаб ҳайкалга,

«Ўртоқлар!» деб кўтарилини

муштни, Ташвиш тушди ёрқак-ёлга.

Юрагингда санчиқ қўзғалди,

«Оҳ» деб кўксынг шуддининг бирдан.

Дўйлар сени бағрига олди,

Қўтаришиб кетди минбардан,

Лабин тишлаб зал қотиқ қолди.

Янги нотиқ бузди сукунти,

Бўлмагандек ҳеч нарса содир.

Тингладилар янги ўғитни,

Билмасдан унмага қодир,

Фарқ қиломай сув билан ўтни.

Ташвишилар даврон минбари,

Ҳайъат ахли тиграби турар.

Ўзгаради дунё сингари

Минбардаги ёски мавзулар.

Ўзгаради эл нотиқлари.

1986 й.

Холид РАСУЛ

Нималар кўйлайсан, эй, кўнгил найи
Ер, осмон сиррими, юрдадарни
Оҳангинг ёримининг куй — зардими?

Ерим қайди? Унинг фикрий тўлқини

Бағрингда жўн урад бир тошкни дарё.

Ҳаёт сирларининг бехад қуони.

Юракда ўйтотар ажаб бир дунё.

Дунёнинг оқими изтироб, андуҳ,

Ҳаракат, ўзгариш, меҳнатда қувонч,

Инсоннинг қудрати голиб олий руҳ

Келажак бағтиш эътиқод, ишонч.

Нималар кўйлайсан қалбимдаги тор?

Меҳнатга ундаиди ёди минг бор.

ОЛИЯ

Олия, намунича нозин аёлсан,

Гўзлал табассумини нималар кўйлар?

Юракка ўт солар сарви ниҳолсан

